

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002) en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr. 18 van 31 juli 2002.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt één scorepunt toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.

5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

N.B. Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen Nederlands HAVO kunnen maximaal 50 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn verder de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Tekst met vragen

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk *volledig* goed is en dat *strikt*, dus *zonder enige overschrijding*, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.

1.3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

2 Samenvatting

2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de *in de opdracht gevraagde* informatie-elementen.

2.2 Bij het toekennen van scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:

- Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
- Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dient aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
- Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent.

2.3 De aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting bedraagt ongeveer 20% van de te behalen score voor de samenvattingsopgave. In het beoordelingsmodel wordt aangegeven om hoeveel aftrekpunten het precies gaat.

Uitgangspunt is dat de kandidaat een samenvatting moet schrijven in volledige zinnen in correct Nederlands.

Aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik:

Zinsbouwfout:	<i>per fout</i>	-1
Telegramstijl i.p.v. hele zin:	<i>per fout</i>	-1
Interpunctiefout:	<i>1 of 2 fout(en)</i>	-0
	<i>3 of meer fouten</i>	-1
Spelfout:	<i>1 fout</i>	-0
	<i>2 fouten</i>	-1
	<i>3 of meer fouten</i>	-2
Overige taalfouten:	<i>per fout</i>	-1

N.B. Woorden die bij herhaling op dezelfde manier fout worden gebruikt of gespeld, hoeven slechts één keer als fout te worden meegeteld.

2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Tekst 1 Ban de armoede

Maximumscore 1

- 1 constatering

Maximumscore 1

- 2 uitwerking

Maximumscore 2

- 3 De kern van een goed antwoord is:
- Omdat overal op aarde mensen ideeën koesteren die overeenstemmen met die van de Europese Verlichting 1
 - een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden 1

- 4 A

Maximumscore 2

- 5 De kern van een goed antwoord is:
- Omdat er een (VN-)handvest over de rechten van de mens is (dat verplicht tot bescherming van het individu, waar ook ter wereld) 1
 - een volledig goed antwoord, niet langer dan 25 woorden 1

Maximumscore 3

- 6 De kern van een goed antwoord is:
- Omdat we op nationaal niveau oplossingen voor armoede kunnen bedenken, moeten we dat op internationaal niveau ook kunnen 2
- of:
- Omdat het (moreel) niet aanvaardbaar/duldbaar is dat de helft van de mensheid in bittere armoede leeft / Omdat het contrast tussen arm en rijk onduelbaar is 2
 - een volledig goed antwoord, niet langer dan 25 woorden 1

Indien:

Omdat het niet het werk van God (of de natuur) is, maar mensenwerk 1

Maximumscore 2

- 7 De kern van een goed antwoord is:
- De cultuur ter plaatse / de corruptie van de lokale machthebbers (die de armoedebestrijding bemoeilijkt) 1
 - Een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden 1

Indien:

Cultuurverschillen 1

Indien:

Armoedebestrijding is weggegooid geld 0

Antwoorden	Deel-scores
8 ■ D	
9 ■ B	
Maximumscore 2	
10 □ De kern van een goed antwoord is:	
• Omdat juist het Westen / juist wij zo bezorgd is/zijn over de aantasting (van de ideeën) van de Verlichting	<u>1</u>
of:	
• Omdat juist het Westen / juist wij voorstander (van de ideeën) van de Verlichting is/zijn	<u>1</u>
• een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden	<u>1</u>
11 ■ A	
Maximumscore 2	
12 □ De kern van een goed antwoord is:	
• Dat voor economische ontwikkeling politieke democratie een factor van enorme betekenis is	<u>1</u>
of:	
• Dat een democratisch bestuur positieve invloed heeft op de ontwikkeling van de economie	<u>1</u>
• een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden	<u>1</u>
Maximumscore 3	
13 □ De kern van een goed antwoord is:	
• Er zou een internationale coalitie moeten komen	<u>1</u>
• om het mensonterend geweld te voorkomen / die de corruptie aanpakt / die voor een goed bestuur zorgt	<u>1</u>
• een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden	<u>1</u>
Indien: het buitenland / het Westen zou Malawi moeten binnendringen / zou het binnenlands bestuur moeten overnemen	<u>1</u>
Maximumscore 3	
14 □ De kern van een goed antwoord is:	
• Westerse/Amerikaanse invloed kan leiden tot aantasting van de niet-Westerse cultuur/religie	<u>1</u>
• wat (vervolgens) tot onvrede jegens Amerika / het Westen leidt	<u>1</u>
• een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden	<u>1</u>
Maximumscore 1	
15 □ alinea 5	
Maximumscore 1	
16 □ alinea 8	
17 ■ A	
18 ■ B	

Tekst 2 De reiziger en de toerist

In een goede samenvatting (maximumscore 21 punten) moeten de onderstaande informatie-elementen opgenomen zijn. Om de scores van de samenvatting per onderdeel te kunnen verwerken, zijn deze afzonderlijke informatie-elementen genummerd.

Maximumscore 2

(motieven om te reizen)

- 19 • In de Middeleeuwen reisde men 1
 • uit religieuze overwegingen / om God te eren / om op bedevaart te gaan 1

Maximumscore 4

(vervolg motieven om te reizen)

- 20 • In de Renaissance reisde men 1
 • om kennis (over de aarde) te vergroten 1
 • vanuit behoefte aan economische en politieke expansie / om zijn macht te vergroten 1
 • om zichzelf te eren 1

Maximumscore 2

(vervolg motieven om te reizen)

- 21 • In de periode van de Verlichting was het reismotief 1
 • leren / zelfontplooiing / vergroting van zelfkennis (door contact met andere culturen) 1

Maximumscore 3

(vervolg motieven om te reizen)

- 22 • In de Romantiek reisde men 1
 • om het reizen zelf 1
 • als tegenwicht voor de benauwende industrieel-burgerlijke omgeving / om vrij te zijn / om van de onaangestaste natuur te genieten 1

Opmerking

Wanneer een juist kenmerk niet aan een juiste periode is gekoppeld, geen punten toekennen.

Maximumscore 4

(kenmerken toerisme sedert de Tweede Wereldoorlog)

- 23 • (Kenmerken) toerisme sedert de Tweede Wereldoorlog / hedendaagse toerisme: 1
 • explosieve groei van mobiliteit/massaliteit 1
 • aantasting/vernietiging van natuur / van het 'romantische' 1
 • toerisme economisch product geworden / toerisme vercommercialiseerd en verzakelijkt 1

Maximumscore 3

(kenmerken moderne toerist)

- 24 • (Kenmerken) moderne toerist: 1
 • zoekt veiligheid 1
 • in nabijheid soortgenoten 1

Maximumscore 3

(vervolg kenmerken moderne toerist)

- 25 • klampt zich vast aan reisgids 1
 • zoekt bevestiging beelden en beschrijvingen (die anderen al vóór hem hebben gemaakt) / is een consument van voorgekookte ervaringen 1
 • zoekt een wereld die hij eigenlijk zou willen ontvluchten 1

26 □ Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting¹⁾

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik kunnen in totaal maximaal 4 hele scorepunten worden afgetrokken. De toepassing van deze aftekregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten. Zie Vakspecifieke regel 2 voor exacte aanwijzingen omtrent de aftek.

27 □ Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding van de samenvatting¹⁾

Voor de eerste overschrijding met 20 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 16 scorepunten. De toepassing van de aftekregeling kan nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten.

Schematisch:

201 – 220: 0 scorepunten aftek;

221 – 225: 2 scorepunten aftek;

226 – 230: 4 scorepunten aftek;

231 – 235: 6 scorepunten aftek;

236 – 240: 8 scorepunten aftek;

et cetera, tot een maximale aftek van 16 punten.

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.

Zend de gegevens uiterlijk op 8 juni naar de Citogroep.

Einde

noot 1

Bij positie 26 en 27 van het ‘Formulier voor de corrector’ dienen de eventuele aftekpunten aangegeven te worden als een positief getal. Bijvoorbeeld: indien een kandidaat 3 aftekpunten krijgt vanwege incorrecte formuleringen, wordt bij positie 26 een 3 genoteerd. Indien er geen sprake is van aftek, dient een 0 te worden ingevuld.